

Publicerad 2016-11-08 15:23 av erkki

Del 1 av två delar. En spökhistoria, som kanske platsar i en roman.

System, del 1

Det var ett fantastiskt flygväder. Ewa Andersson satt något framåtlutad i den trånga flygplansfåtöljen och tog riktigt in skönheten i utsikten över det vackra alplandskapet.

Hon lät ofta tankarna vandra fritt, och det var särskilt vanligt när hon flög. Det låg liksom i sakens natur. Så dök tanken upp: Vari ligger skönheten egentligen? Hon ryggade vid en spontan tanke: Ställde hon sig inte samma fråga, om än ordlöst, framför badrumsspeglens samma dag. Motvilligt stannade den tanken kvar en stund hos henne. Varför är just jag vacker? Borde inte någon annan, lite ädlare person, ha fått den här, ännu i 40-årsåldern kvardröjande skönheten, som råkat bli min? Hög panna, lagom markerade kindknotor, lång rak näsa som folk brukar kalla nobel, vackra mörkbruna ögon och fortfarande ett böljande mörkbrunt hårsvall som hon aldrig hade, varken behövt eller velat färga. "Hur egotrippad får man vara?" frågade hon sig, där vid badrumsspeglens, och spände ögonen i sig själv, och snuddade vid sina sämre sidor. Man får inte gå omkring och tänka så här, sa hon sig sedan och sökte kompensera sig på något sätt. Hur? Jo hon fick idén att försöka föreställa sig hur hon skulle se ut som nyss avliden. Liggande på rygg i sin likkista och ha hakan uppbunden med något sidenband. Måtte dom ta ett vitt band! Usch! Makabert och smaklöst tänkande! Skärp dig!

Det hjälpte inte. Associationerna fortsatte. Skulle inte det då hopsjunkna skinnet rynka sig runt kindknotorna, trots sidenbandet, ögonen krympa ihop och hamna i botten i de stora ögonhålorna? Och näsan skrupna så nedre kanten på näsbenet framträder skarpt. Jo! På det stora hela taget skulle hon nog bli ett riktigt ruggigt och spöklikt lik! Med andra ord: Hon skulle bli hemskt ful efter döden! sa hon sig, utan större övertygelse, då det ju kändes väldigt avlägset. Hon lät ändå den tanken väga upp hennes inre skrytsamhet som hon inte rådde på, innerst inne. Därefter kände hon sig lite lagom självkritisk och funderade på dagens sysslor, när flygplanet hade landat. Lagom? Ja, det kostar på att vara vacker! Men … Var det hennes fel att brodern … Utseendet! Själv var han ju lite rund och satt.

Hon skakade huvudet och koncentrerade sig på utsikten igen. Skönheten över alperna var neutral. Det var lite "take it or leave it" över vad hon såg. Intrycket "Tyck om mig eller strunta i det. Ingen bryr sig" kom till henne. Jodå, det var verkligen vackert. Trots allt. Trots att det ju egentligen bara handlade om karga ogästvänliga klippor, med lite planare mark och smärre insjöar emellan. Till väldigt begränsad nytta. Hon försökte sig på en slutsats: Skönhet har inga egna värderingar, utan finns bara i betraktarens inre öga, har ingen egen stolthet, utan är helt åsiktslös. Ingen känsla utan bara … är. Ehh … Som hon själv kanske! Tom? Innehållslös? I helvete heller!

Hon blundade kort och ruskade hårt på huvudet. Tag vara på den här stunden! sa hon sig. Emellanåt kunde hon ana någon enstaka vintersportanläggning där nere, och fick en minnesbild av en semesterresa som hennes föräldrar tog henne och syskonen med på, när hon var i de lägre tonåren. Det var länge sedan, och hon började räkna. Jo, för 27 år sedan, ungefär, borde det ha varit och, slog det henne, var det inte då som hennes bror började göra närmanden! Att han inte fattade! Som om hon, hans syster, vore en möjlig

flickvän! Hon avspisade honom bryskt men det kändes inte som att han riktigt tog in det.

Det kändes väldigt trist, ett ödets ironi, att hennes syster, Elisabeth med h, den enda i familjen som hon ibland kunde prata av sig hos, hade fått en långvarig arkeologipraktik vid utgrävningar i mellersta Tyskland, i närheten av Hildesheim. Hur kunde hon ta den, så kär som hon sa att hon var i den där sladdriga typen von Knoll, hennes pojkvän? Var det mest namnet hon älskade? Vad gjorde han under tiden, med det namnet? (Fast nog var det lika flott att heta Ewa med w!) Att Lisa, som Elisabeth vanligen kallades, vurmade så mycket för antik byggnadskonst, det kunde hon inte fatta! Det var ju något för gubbar, och hon var ju dessutom vacker! Också. Är vacker! korrigerade hon sig. Hon kände sig väldigt ensam efter händelsen med brodern, men han höll sig trots allt lugn en tid. Tills …

Så vandrade tankarna vidare, och något slog ner som en blixtnär från klar himmel i hennes sinne. Hon ryckte till i flygplansstolen, så hennes man reagerade. Dock utan att säga något. Hon kontrollerade dagens datum på tidningen i stolsfickan framför henne. Jovisst! Det var nu, idag, på dagen, 25 år sedan som hon mördade honom! Det var lika oerhört som nödvändigt. Mord på egen bror! Den dagen var så fast inetsad i hennes minne att hon inte tvekade. Precis 25 år sedan var det! Idag! I vanliga fall ville hon slå bort minnen och tankar från den här tiden, de återkom fortfarande då och då, men 25 år är ju preskriptionstiden för mord! Så skönt! Hon behövde inte längre oroa sig för att åka fast, och började fundera på möjligheten att komma på någon att tala med om saken.

Nej, det var fortfarande omöjligt. Någon tillräckligt förtrogen väninna hade hon inte. Och systemen? Nej, det var ju också hennes bror det handlade om. Och att ta upp det med sin man vore att ta en onödig risk. Hans empatiska kvaliteter blev hon inte riktigt klok på, fast han alltid visade att han ville henne väl. Vad skulle han kunna tillföra? Kanske någon kvinnlig präst, tänkte hon sedan. Det skulle väl vara möjligt nu, och så var hon tillbaka i sitt eget ältande om varför hon gjorde det. Hon kände sig lite udda, men samtidigt väldigt snäll. Men det hjälpte föga. Ofta blev hon avfärdad av sina föräldrar när hon ville prata om något som kändes konstigt. Varför hjälpte de henne inte med hennes funderingar? De tycktes aldrig ha tid över så det räckte. Var det för att brodern hade det lite svårare för sig, och att hans problem i skolan var det allt överskuggande? Hon trodde det och fann sig i detta. Så hon levde väldigt mycket i sin egen inre värld, och hade tidigt börjat oroa sig för sin egen utveckling. Hon höll ju på att bli så självcentrerad att det inte kunde vara nyttigt. Det fick hon uppenbarligen hantera själv, även om hon utan framgång gjorde små trevare om sina funderingar inom familjen ibland.

Och så den där märkliga fysiska styrkan som kunde komma över henne när hon blev upprörd. Första riktigt påtagliga gången var när hon som sjuårig spädbarnsliten flicka på egen hand släpade upp sin optimistjolle. Först en bra bit på stranden, så hon kom till asfaltplanen. Sedan upp på den lilla båtvagnen, och iväg bort dit bilarna brukade koppla på. I vanliga fall fick hon hjälp av sin pappa, men den här gången blev han dels tvungen att åka ett ärende medan tävlingen ännu pågick och dels hade hon blivit väldigt kränkt av lögnen från en medtävlare. Arroganta antydningar från tävlingsledningen hade gjort ont värre. Men hon kunde inte bemöta detta, utan kokade inombords, utan att visa det. Hon visste inte riktigt hur man skulle lägga fram det, när hon fick några sekunders möjlighet, och det gjorde henne ännu mera frustrerad. Tävlingsledaren blev

snabbt helt ointresserad av hennes syn på saken och satte näsan i vädret. Hon blev diskad utan pardon.

Sakfrågan om fusk kunde hon få prata med sin pappa om, på kvällen. Det dämpade hennes redan då något dämpade frustration. När hon sedan ville berätta om hur hon tog upp båten spände pappa ögonen i henne och sa. Lite spänt, men också skeptiskt och otåligt. Varför vill du inte berätta vem som hjälpte dig med båten? När hon vidhöll sin berättelse vände han och gick. Ont om tid som vanligt. Att inte kunna få trovärdighet när det hände något speciellt, det fick hon efter hand vänja sig vid. Detta var således första gången. Blev efter hand bara lite ledsen när det hände sådana saker, men lärde sig att hon var tvungen att hantera det själv. Hon var trots allt fäst vid sina föräldrar.

Några år senare kom våldtäkten. Hon vaknade av att brodern låg i hennes säng trängde sig på. Hon protesterade och fick snart höra att det ju måste vara skönt för båda och att hon inte borde konstra. Hon försökte resa sig ur sängen men blev fasthållen. Han höll så en handduk över mun och näsa och lindade den något varv runt huvudet. Den nästan kvävde henne och hon kände paniken närma sig, även för detta. Han sa inget, men det han gjorde var uppenbart. Han fullbordade ett samlag. Hon försökte länge vrida och vända på sig och undkomma. Men andnöden blev allt svårare. Hon orkade snart inte göra det fysiska motstånd som behövdes, och lät honom fullfölja, i förhoppningen att slippa handduken och inte bli kvävd. Han nämnde något om det. När det hade gått för honom kände hon hur hjärtat bankade av andnöd och chock. Kladdet mellan benen kändes vidrigt och hon grät hejdlöst, men fick komma loss till en del. Skulle hon nu avstå från män i all framtid? Är alla sådana? Nu var hon en av de många kvinnor som man läser om i massmedia. De våldtagna. När han sedan lättade på handduken så även munnen blev fri, nämnde hon något om risken att ha blivit gravid och ville tvätta sig. Försiktigt försökte hon nu åter att lämna sängen, och han gjorde inget motstånd då han förstod att en graviditet skulle kunna bevisa övergreppet. När hon då såg att underlakanet tydligen hade blivit utbytt mot hans, under dagen, bytte hon ännu en snabb och hätsk blick med honom. Hon såg då att han verkade aningen förlägen! Men han sa bara: "Säger du något, så säger jag att du ljugar!" Det tog stenhårt. Hon ansågs ju fabulera ganska friskt.

Föräldrarna var på teatern och hon visste att de snart skulle komma hem. Nu eller aldrig måste de lyssna! tänkte hon. När hon kom tillbaka till sitt rum efter duschen, såg hon att brodern gått till sitt, och att det främmande underlakanet var borta. Hennes eget låg tydligen under. Hon satte sig på sängkanten, grät och väntade på föräldrarna. Hur skulle hon lägga upp det, nu?

Det blev samma visa som vanligt. Brodern grät och kunde inte förstå hur system kunde vara så gemen och komma med sådana grymma anklagelser. Han hade bara letat efter sin väska med träningskläder, och fått syn på sin under systemns säng medan hon sov.

(Mamman lade rutinmässigt barnens träningskläder i en genomskinlig plastbox under deras säng sedan de tvättats.)

Av någon anledning hade mamman verkligen förväxlat boxarna någon dag tidigare och på så sätt kunde sonens närvaro i systemns rum förklaras. Dottern kände därmed hur väl planerat hans brott var och förstod att

detta verkligen inte var någon stundens ingivelse. Det var planlagt! Till vardags verkade han ganska trög, men han hade uppenbarligen utvecklats till en slug sexbrottsling, och tagit vara på ett misstag av mamman.

Hur dum kunde hon vara som inte väntade med att duscha! Orden kom från hennes mamma, som något lite tycktes ta hennes anklagelser på allvar. När hon sa att hon ville gå vidare, sa mamman: Gå vidare? Ord skulle ju stå mot ord. Enda resultatet skulle ju vara en skandal. Ingen skulle tjäna något på det. Tvärt om. Hon ville runda av och krävde ett löfte av dottern att inte yppa ett ord till någon om denna hemska mardröm, som hon ville ha det till. Nu var det sent på kvällen och alla i familjen hade fullspäckt program, dagen efter, så detta hade man egentligen inte tid med. Mamman satt ändå på sängkanten en ovanligt lång stund och hoppades att dottern snart skulle somna. Eftersom inget mera sades låtsades hon sova, men till sist gick mamman och lade sig, iakttog hon hennes kroppsspråk. Mammans en djupa suck tolkade hon som en svår motgång. Hon var ensam också, som våldtagen. Ett slags jävlar anamma dök upp inom henne. Ingen skulle dock få märka något av det.

Det var förstås omöjligt för dottern att somna. Hon hade synnerligen bryskt förlorat sin oskuld, låg ensam i sitt avlägsna rum i huset och ömsom grät och ömsom var arg. Det var en sådan där ilska som ibland kunde frammana den där enorma styrkan. Hon visste att det var primitivt att hämnas, men var går gränsen? Vad måste man tåla? Hennes rum var egentligen en jungfrukammare, och den låg på andra sidan köket i förhållande till de andra sovrummen i huset. Ganska avskilt, således.

Hon undrade hur mycket jungfrur de som en gång bodde där, egentligen var. Huset var från 1920-talet, när hembiträden var det normala i barnfamiljer. De kan ha varit jungfrur när de kom, men vad var egentligen tanken med den avlägsna placeringen av rummet. Planlösningen bestämdes väl av män? Perfekt beläget, så långt man kan komma i en större villa, för övertalning eller kanske övergrepp.

Så kom den där styrkan igen. Hjärtat slog hårt och det pumpade i bröstet. Nu eller aldrig, tänkte hon. Hon klädde sig, bröt sönder sängen, och kastade ut bitarna genom fönstret och ämnade gå till polisen. Men i tamburen stod pappa och stoppade henne. De blev ett märkligt slagsmål, men pappan var trots allt starkare och höll emot utan att slå. Till sist fick hon inse det omöjliga, lyda och lägga sig på madrassen på golvet och försöka besinna sig, som pappan sa. Mardrömmar kan vara väldigt verklighetstroga för vissa, sa han, och att sängen låg i bitar fick de diskutera senare. Han var nu ganska vänlig men mycket bestämd. Pappan såg till att hon verkligen lade sig igen, såg över de bett han fått på överarmen, gick och lade sig och hoppades att allt skulle återgå till ordningen. Så snabbt som möjligt. Sonen, som ansågs ganska tafatt, skulle väl inte kunna ha gjort detta? tänkte han. Men. Något skumt var det, det insåg han, men ville inte ta in dottern berättelse. Barn bråkar. ”Hoppas att hon någon gång kan få nytta av sin livliga fantasi”, tänkte han. ”Nog skulle hon väl ha kunnat förhindra det, eftersom hon kunde bryta sönder sängen så lätt. Sonen hade inga bett på armen eller någon annan stans”. Märklig dröm! För det var det väl?

De följande veckorna försökte hon bearbeta sin förtvivlan med verklighetsflykt. Läste läxor som aldrig förr. Försökte skaffa sig nya intressen. Det gick förvånansvärt bra, och lärarna uppmärksammade omsvängningen, och undrade tyst hur det kom sig. Hon kände detta tydligt, och gladdes också att skolarbetet

plötsligt hade blivit roligt med hennes nya metodiska förhållningssätt. Men oron hängde över henne. Ville inte sluta. Blev tvärtom allt starkare. "När gör han om det? Hur blir det då? Dödar han mig nästa gång?"

En dag såg hon ett antal grova plaströr på en byggarbetsplats, troligen för någon avloppstrumma, ett kort stycke hemifrån. "Ett sådant rymmer nog brorsan", tänkte hon. "Han är nog inte för bred på bredaste stället." Var det på skoj? Tänkte hon. Nej, hon hade blivit ovanligt målinriktad. Hennes nya metodiska inriktning från skolan fick en ny användning. Hon frågade sig om igen om ett sådant plaströr verkligen kunde vara lösningen på att slippa oroa sig för brodern igen. Slippa honom helt! Då en av de traditionella jullekarna i familjen gick ut på att tränga sig igenom en ring som fanns på vinden, kunde hon mäta och jämföra. Jodå, det verkade fungera. Att rulla röret med honom i, till den stora ån skulle bli jobbigt, men mer än en timma skulle det nog inte ta. Hon gick upp en natt och kunde konstatera att gångvägen dit var helt öde på småtimmarna, och att det gick att smita undan i något av alla buskage runt omkring, om någon trots allt närmade sig. Om vederbörande intresserade sig för röret på vägen? Allt borde i så fall se ut som om han själv hade fastnat på eget grepp. Orsaken behövde hon ju inte bry sig om då ju pojkar har så konstiga idéer. Planen började ta form, men mera behövdes. Han fick ju inte ha slagmärken, framför allt inte på huvudet, med tanke på detta.

Tanken att få lite mera omsorg från föräldrarna hägrade! Vilken dröm det vore! Det var många rör, och hon tittade på den där traven då och då under flera dagar. Så såg hon att vissa var avkapade. Ett var ganska lagom långt. Ett rör, mer eller mindre … Hon gick upp en natt, lyfte upp kanten på staketet in till byggarbetsplatsen, stal ett rör med lagom längd och gömde det i ett tätt buskage. Så återställde hon staketet. Hon skulle fundera. Tiden gick och oron för brodern hängde kvar. Nu kompletterad med risken att någon hade sett henne stjäla. Hon behövde gå vidare snabbt. Hon fick en idé när hon en dag fick syn på den släta sandbotten i den lilla bäcken som flöt förbi deras hus. "Kan jag gräva ner röret under botten någon natt?" Dit är det betydligt närmare, och grävmärkena försvinner ju snabbt av det strömmande vattnet. Troligen eventuell lukt också. På byggarbetsplatsen, som hade växt i omfattning, hittade hon några runda skivor som skulle kunna tjäna som lock. Röret fick ju inte fyllas av sand av det strömmande vattnet i bäcken, innan det var fyllt med sitt framtida och makabra innehåll. Idén växte vidare. Bränslet till broderns modellplansmotorer innehöll ju eter. Det hade hon hört. Hon smög ner i källaren för att orientera sig lite. Där fann hon att han hade en stor flaska med ren eter, som ännu inte kommit till användning. Det skulle nog få ett nytt användningsområde snart, tänkte hon. Han skulle sövas. Hon behövde inte mörda honom med våld! Bra!

Nu hade hon också klart för sig hur hon kunde frammana sina enorma krafter. De som började med den där optimistjollen. Hon skaffade en rem så hon skulle kunna hålla fast honom tillräckligt länge, när hon smög sig in till honom den där utvalda natten. En gammal matta att släpa honom på fanns i källaren. Jodå. Allt fungerade. Skönt att detta hör till det förgångna. För 25 år sedan.

Nu var hon ganska trött på att rekapitulera allt hon hade gjort, men tankarna fortsatte. Allt hade gått enligt plan, och hon förvånades fortfarande över att hon klarat av planering och genomförande som så ung och

oerfaren. Att hon hade lyckats med det perfekta mordet, hade också stärkt hennes självförtroende under sin fortsatta uppväxt. Det hade nog bidragit väldigt mycket till att det hade gått så bra för henne, senare i livet. Hur kunde ett mord, om än i ren självbevarelsedrift, styrka hennes utveckling de senare åren i skolan, liksom åtföljande universitetsstudier? Hon kände sig stolt, men det gnagde. Måtte det sluta någon gång!

Hade hon tillgripit mera våld än nöden kräver? Var hon empatiskt störd? Som han?

Det var bara en knapp tredjedel kvar av flygresan. Skönt! Vid det här laget att hon lyckats hantera sina onda tankar och gladde sig åt den förestående semestern. Så skönt hon skulle få det! Preskription var det hemliga ordet för dagen. Hurra, tänkte hon och gäspade!

Under senare delen av flygresan hade hon slumrat till. Usch! ”Vilken otäck mardröm du tycks ha haft!” Hennes man hade tagit hennes hand när han såg hur det ryckte i henne under sömnen! ”Du måste ha drömt om något hemskt!” -”Ja, jag måste väl det, men drömmar glömmar man ju så fort”.

När de gick in för landning brukade hon titta efter deras semesterparadis uppe i bergen. Hur kunde folk bo där förr? Bara branter och stup och slingriga serpentinvägar. Hästarna som användes för dessa transporter lär ha pruttat som bara den, när de kämpade sig fram. Kuskarna lär ha luktat därefter. Vilka tider!

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren erkänt med Poeter.se id #27859 innehar upphovsrätten